

Sygn. akt I C 1354/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017r

Sąd Rejonowy w Gdyni – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Yuliya Kaczor

po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2017r w Gdyni

sprawy z powództwa J. M. (1)

przeciwko J. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powoda kosztami procesu, ponad już uiszczone;
3. koszty dojazdu na przesłuchanie powoda przejmuje na rachunek Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni.

Sygn. akt I C 1354/16

UZASADNIENIE

Powód J. M. (1) wystąpił przeciwko pozwanej J. W. o zapłatę kwoty 55 000 zł. wraz z odsetkami od tej kwoty w następującej wysokości:

- 15% rocznie od kwoty 55 000 zł. od dnia 19.09.2010r do dnia 8.10.2014r
- 12% rocznie od kwoty 55 000 zł. od dnia 9.10.2014r do dnia 4.03.2015r
- 10% rocznie od kwoty 55 000 zł. od dnia 5.03.2015r do dnia 19.09.2015r
- odsetki ustawowe od kwoty 55 000 zł. od dnia 20.09.2015r do dnia 31.12.2015r
- odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 55 000 zł. od dnia 1.01.2016r do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że udzielił pozwanej w dniu 18.09.2010r pożyczkę w kwocie 55 000 zł. Strony zawarły umowę (...)03.2010r jednak jej wykonanie faktycznie nastąpiło 18.09.2010r. Pożyczką jest udokumentowana potwierdzeniem przelewu z dnia 18.09.2010r. Kwota główna pożyczki do dnia dzisiejszego nie została zwrócona, pomimo że powód w dniu 6.01.2016r wezwał pozwaną do jej zwrotu. Pozwana w odpowiedzi na wezwanie w dniu 20.01.2016r przelała na rzecz powoda kwotę 20 000 zł. tytułem „zwrot pożyczki nr 02/03/2010”. Powód zaliczył wpłatę w pierwszej kolejności na poczet odsetek umownych od udzielonej pożyczki. Łączna kwota odsetek umownych na dzień 19.09.2015r bez uwzględnienia dokonanej przez pozwaną wpłaty wynosiła 39 053,01 zł. Strony

dnia 6.01.2016r dokonały dodatkowych ustaleń w zakresie zwrotu pożyczki wraz z odsetkami i ustaliły że do dnia 20.01.2016r powód otrzyma zwrot pełnej kwoty pożyczki wraz z odsetkami. Tak się jednak nie stało, a powód otrzymał jedynie wpłatę kwoty 20 000 zł.

(pozew k. 6-9 akt)

W dniu 7 marca 2016r Referendarz Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawie o sygn. akt VI GNc 671/16 wydał nakaz zapłaty, uwzględniając żądanie pozwu w całości.

(nakaz zapłaty k. 17 akt)

Pozwana złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości. W uzasadnieniu sprzeciwu wskazała, że potwierdza fakt zawarcia umowy z powodem w dniu 3.03.2010r, jednak zawarta umowa była umową nienazwaną łączącą cechy pożyczki i umowy o świadczenie usług. Powód jest osobą starszą, mieszka sam w G.. Miał przenieść się do pozwanej do K. i zamieszkać w suterenie domu pozwanej. W tym celu pozwana wyremontowała dwu pokojowe mieszkanie, poniosła koszty przebudowy, a po zakończonych pracach powód odmówił przeniesienia do przygotowanego mieszkania. Pozwana miała również sprawować opiekę nad powodem w postaci wizyt w G., wykonywania zakupów, sprzątnięcia, dokonywania drobnych napraw, zawożenia powoda do lekarza i pozwana podała, że starała się z tego wywiązać najlepiej jak mogła. Nadto pożyczka oraz odsetki miały stanowić częściowy zwrot kosztów utrzymania i opieki nad niepełnosprawnym umyślowo synem powoda S. M., bratem pozwanej. Pozwana wskazała, że od 1998r to jest śmierci matki R. M., koszty utrzymania brata ponosi samodzielnie. Powód do dnia 6.01.2016r nie żądał zwrotu pożyczki. W styczniu 2016r strony uzgodniły, że pozwana przeleje jednorazowo na rzecz powoda kwotę 20 000 zł., co też uczyniła, a następnie będzie płacić po 2 000 zł. miesięcznie. Po zakończeniu spłaty strony miały ustalić dalsze warunki pomocy powodowi, pozwana chęć pomocy podtrzymuje.

(sprzeciw k. 19-23 akt)

W piśmie procesowym z dnia 19.07.2017r powód wobec dokonanej przez pozwaną wpłaty kwoty 38 000 zł, wskazał że zaliczył wpłatę na poczet należnych mu odsetek zgodnie z treścią art. 451 kc i popiera powództwo o zapłatę kwoty 55 000 zł, skapitalizowanych odsetek w kwocie 1053,01 zł, odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 55 000 zł. za okres od dnia 1 stycznia 2016r do dnia zapłaty.

(pismo powoda z dnia 19.07.2017r k. 99 – 100 akt)

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 3.03.2010r powód J. M. (1) zawarł z pozwaną J. W. umowę mieszaną, w której między innymi strony ustaliły, że powód udzieli pozwanej pożyczki w kwocie 55 000 zł. na okres 60 miesięcy, środki zostaną przelane w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy. Umowa zawarta między stronami częściowo została potwierdzona pismem, została sporządzona przez powoda. Umowa została zawarta w konsekwencji rozmów prowadzonych przez pozwaną z powodem o konieczności partycypowania powoda w kosztach utrzymania jego syna S. M..

W umowie pisemnej z dnia 3.03.2010r strony zapisały, że pożyczka zostanie oprocentowana według stałej stopy procentowej w wysokości 15% w skali roku, zaś odsetki będą wpłacane raz na kwartał w terminie do końca ostatniego miesiąca każdego kwartału. Strony wskazały w umowie pisemnej również, że podatek od czynności cywilnoprawnych zostanie opłacony przez pożyczkobiorcę, zaś zryczałtowany podatek od dochodów kapitałowych będzie opłacany przez pożyczkobiorcę poprzez potrącenie z kwoty wypłacanych odsetek. Strony zapisały też, że zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Powód jest ojcem pozwanej. W chwili zawarcia umowy powód prowadził działalność gospodarczą pod nazwą J. B. (...) – Handlowe (...)J. M.", pozwana takiej działalności gospodarczej jeszcze nie prowadziła, mimo to jako stronę umowy pisemnej pożyczki, na formularzu umowy przygotowanym przez powoda, wpisano Przedsiębiorstwo (...). J. W. zarejestrowała działalność gospodarczą w dniu 2.03.2010r. Powód przelał pozwanej kwotę 55 000 zł. w dniu

18.09.2010r. Strony umówiły się, że kwota 40 000 zł. z udzielonej pożyczki zostanie przez pozwaną przeznaczona na rozwój jej własnej firmy, zaś kwota przewyższająca 40 000 zł. oraz należność z tytułu odsetek opisanych w umowie pisemnej zostanie przeznaczona jako środki na rzecz S. M. – niepełnosprawnego syna powoda, który pozostawał na utrzymaniu i pod opieką pozwanej od śmierci byłej żony powoda i matki pozwanej oraz S. M..

W dniu 5.01.2016r strony na spotkaniu w G. uzgodniły, że pozwana spłaci na rzecz powoda kwotę 20 000 zł, a następnie co miesiąc będzie spłacała kwotę po 2 000 zł. aż do całkowitej spłaty pożyczki w wysokości 40 000 zł.

W dniu 20.01.2016r pozwana przelała na rzecz powoda kwotę 20 000 zł. jako „zwrot pożyczki nr 02/03/2010r”. Następnie pozwana spłacała pożyczkę w kwotach po 2000 zł. w następujących datach: 18.02.2016r, 18.03.2016r, 19.05.2016r, 17.06.2016r, 19.0.2016r, 19.08.2016r, 20.09.2016r, 20.10.2016r. oraz w kwocie 1000 zł. w dniu 5.10.2017r.

Pozwana przelała na rzecz Urzędu Skarbowego tytułem odsetek od pożyczki z dnia 2.03.2010r kwoty po 392 zł. w datach: 14.06.2010r, 13.09.2010r, 17.12.2010r, 16.03.2011r, 21.06.2011r, 16.09.2011r, 15.12.2011r, 19.03.2012r, 19.06.2012r, 14.09.2012r, 16.10.2012r, 13.12.2012r.

dowody: umowa pożyczki z dnia 3.03.2010r k. 10 akt, wydruk z (...) dotyczący stron procesu k. 11 i 12, potwierdzenie przelewu pożyczki k. 13 akt, potwierdzenie przelewu k. 15 akt, dowody wpłat kwot po 2000 zł. k. 25-26, dowody wpłat k. 101- 110 akt, dowód wpłaty k. 169, zeznania powoda k. 155 akt, dowody wpłat na rzecz Urzędu Skarbowego k. 171-177 akt, zeznania świadka S. W. (1) k. 182v -184 akt, płyta k. 188 akt, zeznania pozwanej k. 184 – 185v, płyta k. 188

Pozwana na dzień 19.07.2017r spłaciła na rzecz powoda kwotę 38 000 zł. tytułem zwrotu pożyczki. Na dzień zamknięcia rozprawy pozwana spłaciła kwotę 40 000 zł. na rzecz powoda.

okoliczność niesporna ustalona w oparciu o oświadczenie powoda zawarte w piśmie z dnia 19.07.2017r k. 99 – 100 akt, dowody wpłat k. 101- 110 akt, zeznania świadka S. W. (1) k. 182v -184 akt, płyta k. 188 akt, zeznania pozwanej k. 184 – 185v, płyta k. 188

Powód ma 83 lata. Jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym na stałe, wymaga opieki. Jest osobą chorą, po przebytym leczeniu onkologicznym, również operacyjnym, ma problemy ze wzrokiem, nie widzi na jedno oko z uwagi na degenerację plamki żółtej, na drugie oko widzi zaledwie w zakresie kilku procent. Ze względu na stan zdrowia powód został przesłuchany w zakładzie opiekuńczym, w którym przebywał. Powód utrzymuje się z emerytury w wysokości 2500 zł., opłata za pobyt w ośrodku opiekuńczym pochłania całą emeryturę, powód nie posiada środków na dalsze leczenie. Powód nie utrzymuje kontaktów ze swoim niepełnosprawnym synem S. W. (2), nie interesuje się nim, syn nigdy nie odwiedził go w G.. Powód płacił alimenty na syna i córkę do ich pełnoletniości, następnie S. W. (2) częściowo utrzymywała i sprawowała nad nim opiekę jego matka, a po jej śmierci od 1989r – pozwana.

Powód, będąc w pełni sił, zajmował stanowiska kierownicze, jest ekspertem w zakresie metalurgii, spawalnictwa, pionierem badań w Polsce, pracował w elektrowniach jądrowej - przy budowie, szczytowo – pompowej w N., prowadził własną firmę, pisał ekspertyzy.

okoliczności niesporne ustalone w oparciu o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 76 akt, zaświadczenie lekarskie k. 82 akt, zeznania powoda k. 155V – 156 i 156V, zeznania pozwanej k. 184 – 185v, płyta k. 188, zeznania świadka S. W. (1) k. 182v -184 akt, płyta k. 188 akt

S. W. (2) ma 57 lub 58 lat, nie czyta, nie pisze, ma zaburzoną koordynację ruchową, nie jest w stanie wykonywać pracy zarobkowej, jest osobą o inteligencji i możliwościach 3-5 letniego dziecka, mieszka w mieszkaniu po zmarłej matce, posiada rentę socjalną w wysokości 700 zł. netto. Przebywa u pozwanej kilka razy w tygodniu, w każdy weekend i we wszystkie święta. Pozwana żywi brata, finansuje jego lekarstwa, odwiedza go w mieszkaniu. Ponosi średnio miesięcznie około 1000 zł. kosztów jego utrzymania.

dowody: zeznania świadka S. W. (1) k. 182v -184 akt, płyta k. 188 akt, zeznania pozwanej k. 184 – 185v, płyta k. 188

Sąd zważył, co następuje:

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd dał wiarę wszystkim złożonym do akt sprawy dokumentom, ich istnienie i treść nie były kwestionowane przez strony to jest zarówno dowodom przelewów, co do wypłacenia jak i spłat pożyczki, co do podpisania umowy pożyczki na piśmie, jak również co do świadczeń uiszczonych przez pozwaną na rzecz Urzędu Skarbowego, co do faktu prowadzenia przez strony działalności gospodarczej oraz daty jej rozpoczęcia przez pozwaną oraz dokumentom potwierdzającym stan zdrowia powoda.

Sąd zwrócił na podstawie art. 207§ 6 i 7 kpc pismo procesowe pozwanej z dnia 9.10.2017r i oddalił złożone wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków M. W. i S. W. (1) – z uwagi na fakt, że zostały złożone z uchybieniem terminowi z art. 503§1 kpc, a nadto przedłużyłyby postępowanie w sprawie, powodując konieczność odroczenia rozprawy, z uwagi na zakreślony czas rozprawy, przeznaczony na przesłuchanie jednego świadka i strony. Jednocześnie Sąd przeprowadził dowód z dokumentów stanowiących załączniki do wyżej wskazanego pisma, uznając, że przeprowadzenie tego dowodu nie przedłuży postępowania w sprawie.

Sąd dał w całości wiarę zeznaniom świadka S. W. (1), które są spójne z zeznaniami pozwanej, częściowo powoda oraz z dołączonymi do akt sprawy dokumentami.

Sąd częściowo uznał za wiarygodne zeznania powoda w takim zakresie w jakim pozostają spójne z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie.

Sąd uznał, że przebieg negocjacji poprzedzających zawarcie przez strony umowy, treść umowy, causa umowy i przebieg rozmów poprzedzających faktyczną spłatę pożyczki, przeprowadzonych w G. oraz zgoda stron co do spłaty pożyczki częściowo w miesięcznych ratach przez pozwaną - był taki jak wynika z zeznań pozwanej i świadka S. W. (1), potwierdzonych złożonymi do akt sprawy dokumentami.

Zeznania pozwanej Sąd uznał za szczere i wiarygodne, konsekwentne i spójne z pozostałymi dowodami. Prawdziwość zeznań pozwanej i świadka W. w ocenie Sądu znajduje również częściowe potwierdzenie w zeznaniach powoda, które nie są spójne. Powód początkowo potwierdził fakt uzgodnień stron co do formy spłaty pożyczki w kwocie 20 tysięcy złotych, a następnie w ratach, potem zaprzeczył żeby wyraził na to zgodę. Zeznania powoda są wiarygodne co do jego stanu zdrowia, sytuacji materialnej stron, faktu, że nie utrzymuje żadnych relacji z niepełnosprawnym synem i nie przeznaczają środków majątkowych na jego utrzymanie. W pozostałym zakresie zeznania powoda Sąd ocenił jako nie zasługujące na wiarę. Powód twierdził, że podstawą roszczenia była prosta umowa pożyczki zawarta między przedsiębiorcami, jednak już sam fakt, że pozwana w dacie umowy pożyczki dopiero zarejestrowała działalność gospodarczą, wskazuje na niewiarygodność zeznań powoda w tym zakresie.

Pozwana konsekwentnie, od sprzeciwu od nakazu zapłaty powoływała relacje rodzinne między stronami jako tło dokonanego na rzecz pozwanej przelewu, podpisanej i uzgodnionej umowy.

Zgodnie z art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem. W myśl art. 723 k.c. jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

Zgodnie z treścią art. 888§1 kc przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku. Art. 890§1 kc stanowi, że oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego. Jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna, jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu podstawą roszczenia pozostaje umowa mieszana zawarta przez strony, zawierająca w sobie umowę pożyczki i umowę darowizny. Zawarcie umowy pożyczki w określonym kształcie i formie nastąpiło w wyniku nacisków pozwanej proszącej powoda o włączenie się finansowe w utrzymanie jego syna. Pozwana była w trudnej sytuacji materialnej, planowała rozpoczęcie działalności gospodarczej, miała na utrzymaniu dwoje dzieci. Powód udzielił jej pożyczki dla potrzeb działalności gospodarczej, a także darowizny z przeznaczeniem na zaspokajanie bieżących potrzeb niepełnosprawnego syna. Sąd uznał za wiarygodne twierdzenia pozwanej, że powód nie chciał zapisać pełnej treści zawartej umowy i wszystkich uzgodnień ustnych przyjętych przez strony, ponieważ nigdy nie pogodził się z faktem posiadania niepełnosprawnego syna, nie interesował się jego losem, a temat ten pozostaje niezwykle drażliwy. Tak wynikałoby również z treści zeznań powoda złożonych w charakterze strony. Strony zmodyfikowały również spłatę pożyczki na rzecz powoda co do sposobu i terminów spłaty na spotkaniu w styczniu 2016r. Pozwana wywiązała się ze swoich zobowiązań umownych względem powoda, co mając na względzie Sąd oddalił powództwo w całości na podstawie art. 720 kp i 888§1 kc.

Na marginesie wskazać należy, że określona w umowie pożyczki wysokość odsetek na 15% w skali roku pozostaje w sprzeczności z treścią art. 359 kpc, w poszczególnych okresach przekraczając wartość dopuszczalnych odsetek maksymalnych.

Wskazać również należy, że Sąd podziela twierdzenia pozwanej co do sprzeczności żądania zwrotu należności, w zakresie który został przeznaczony na utrzymanie S. M. (ponad kwotę 40 000 zł.) – z zasadami współżycia społecznego (art. 5 kc). Powód ma obowiązek alimentacyjny względem niepełnosprawnego syna, a brak zainteresowania powoda losem S. M. nie zasługuje na akceptację. Powód na żadnym etapie procesu nie zaprzeczył, że po śmierci matki pozwana przejęła opiekę i podjęła się wsparcia materialnego brata. Nie zaprzeczył również, że nie ponosił z tego tytułu żadnych kosztów.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc, odstępując od obciążenia powoda kosztami ponad już uiszczone oraz przejmując na rachunek Skarbu Państwa koszty dojazdu na przesłuchanie powoda w charakterze strony, mając na względzie sytuację zdrowotną i materialną powoda, opisaną szczegółowo w ustaleniach stanu faktycznego.